

សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួម
ស្តីពី

**លោក Wanchalearm Satsaksit នៅតែបន្តបាត់ខ្លួន ខណៈដែលស្ថាប័នអង្គការសហប្រជាជាតិ
ពិនិត្យឡើងវិញលើការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំនៅប្រទេសកម្ពុជា**

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី០៤ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២២

យើងខ្ញុំ ជាអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដែលមានរាយនាមដូចខាងក្រោម នៅតែមានការព្រួយបារម្ភយ៉ាងខ្លាំង អំពីការខកខានរបស់ប្រទេសកម្ពុជាក្នុងស៊ើបអង្កេតឱ្យបានហ្មត់ចត់ និងមានប្រសិទ្ធភាព ចំពោះការបាត់ខ្លួនដោយ បង្ខំរបស់សកម្មជនជនជាតិថៃ គឺលោក Wanchalearm Satsaksit និងការនាំឱ្យមាននិទណ្ឌភាព ។ ខណៈដែល គណៈកម្មាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ (CED) រៀបចំការពិនិត្យមើលឡើងវិញជាបឋម អំពីស្ថានភាពនៃការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា នៅថ្ងៃទី០៥ ខែមេសា ឆ្នាំ ២០២២នេះ យើងខ្ញុំ សូម ស្នើឱ្យគណៈកម្មាធិការនេះ ជួយដោះស្រាយការខកខានជាបន្តបន្ទាប់របស់អាជ្ញាធរកម្ពុជា ដើម្បីស្វែងរកលោក Wanchalearm ឱ្យបានឆាប់រហ័ស និងដោយហ្មត់ចត់ និងដើម្បីស៊ើបអង្កេតពីការបាត់ខ្លួនរបស់គាត់ប្រកបដោយ ប្រសិទ្ធភាព និងតម្លាភាព ។ យើងខ្ញុំ ឈរជាសាមគ្គីភាព ជាមួយលោក Wanchalearm និងក្រុមគ្រួសាររបស់គាត់ ព្រមទាំងជនរងគ្រោះនៃការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំទាំងអស់ ហើយសូមស្នើឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបំពេញកាតព្វកិច្ច របស់ខ្លួន ដើម្បីធានាពីសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះក្នុងការទទួលបានយុត្តិធម៌ និងសំណង ក៏ដូចជាកំណត់ជោគវាសនា ឬទឹកនៃងដែលអ្នកបាត់ខ្លួនកំពុងស្នាក់នៅ ។ យើងខ្ញុំយល់ស្របជាមួយគណៈកម្មាធិការថា "លក្ខណៈនៃការបាត់ ខ្លួនដោយបង្ខំគឺជាឧក្រិដ្ឋកម្មកើតមានជាបន្ត" ដែលនាំឱ្យមានហានិភ័យធ្ងន់ធ្ងរដល់សិទ្ធិរស់រានមានជីវិត សេរីភាព និងសុវត្ថិភាពរបស់មនុស្ស សេរីភាពពីការឃុំឃាំងនិងការធ្វើទារុណកម្មដោយសម្ងាត់ ក៏ដូចជាសិទ្ធិរស់នៅជួបជុំ ជាមួយគ្រួសារផងដែរ ។ គ្រួសារអ្នកដែលបានបាត់ខ្លួនទាំងអស់នោះ បានប្រឈមមុខនឹងទុក្ខលំបាករាប់មិនអស់ ខណៈដែលពួកគេត្រូវបានដកហូតសិទ្ធិទទួលបានសំណងការខូចខាត និងដឹងជោគវាសនា ឬទឹកនៃងដែលអ្នក បាត់ខ្លួនកំពុងស្នាក់នៅ ។

គណៈកម្មាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ ធ្លាប់បានសម្តែងការព្រួយបារម្ភ ចំពោះ ការខកខានរបស់អាជ្ញាធរកម្ពុជាក្នុងការកំណត់ និងធ្វើការស្រាវជ្រាវ និងស៊ើបអង្កេតដោយហ្មត់ចត់ ឥតលម្អៀង និងដោយឯករាជ្យ ជុំវិញការបាត់ខ្លួនដែលត្រូវបានរាយការណ៍ ដែលជាលំនាំមួយនៅតែបន្តកើតមានជាមួយនឹង ករណីរបស់លោក Wanchalearm ។ កាលពីខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២២ លោក Wanchalearm ត្រូវបានគេចាប់ពង្រត់ ទាំងកណ្តាលថ្ងៃនៅខាងក្រៅអគារស្នាក់នៅរបស់លោក ខណៈដែលលោកកំពុងរស់នៅនិរទេសខ្លួនក្នុងរាជធានី

ភ្នំពេញ ។ លោក Wanchalearm ជាអ្នកវិះគន់ឥតសំចៃមាត់ចំពោះរាជរដ្ឋាភិបាលថៃ ដែលប្រឈមនឹងការចោទប្រកាន់បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌជាច្រើននៅក្នុងប្រទេសថៃ ។ ការចាប់ពង្រត់លោក ត្រូវបានចាត់ជាប់នៅលើវីដេអូនៃការមេរ័សុវត្ថិភាពរបស់ក្រុមហ៊ុន CCTV រួមមានទាំងរូបភាពរថយន្តដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ និងស្លាកលេខរថយន្តក៏ដូចជាសាក្សីដែលបានឃើញផ្ទាល់ភ្នែកផងដែរ ។ អ្នកស្រី Sitanan Satsaksit ដែលជាបងស្រីរបស់លោក Wanchalearm ក៏បានដឹងព្រឹត្តិការណ៍នៃការចាប់ពង្រត់នេះផងដែរ ដោយសារអ្នកស្រីកំពុងនិយាយទូរសព្ទជាមួយលោកនៅពេលនោះ ។ ឯកឧត្តម នាយ គឹមឃ្យឺន អ្នកនាំពាក្យអគ្គស្នងការដ្ឋាននគរបាលជាតិ និងឯកឧត្តម ខៀវសុភ័ក្ត្រ អ្នកនាំពាក្យក្រសួងមហាផ្ទៃ ដំបូងឡើយបានច្រានចោលការចាប់ពង្រត់នេះថាជា “ព័ត៌មានមិនពិត” ខណៈដែលមន្ត្រីម្នាក់ផ្សេងទៀតបានបញ្ជាក់ថា រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងមិនស៊ើបអង្កេតករណីនេះទេ ដោយសារតែពុំមានពាក្យបណ្តឹងជាផ្លូវការ ។ ក្រោយមក អាជ្ញាធរបានបដិសេធថា លោក Wanchalearm មិនបាននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជានៅពេលនោះទេ បើទោះបីជាមានភស្តុតាងច្បាស់លាស់ក៏ដោយ ប៉ុន្តែអាជ្ញាធរបានផ្តោតលើបញ្ហាដែលមិនពាក់ព័ន្ធក្នុងការកំណត់ជោគវាសនា និងទីកន្លែងដែលគាត់កំពុងស្នាក់នៅទៅវិញ ដូចជាថាតើគាត់មានឯកសារឆ្លងដែនត្រឹមត្រូវដែរឬទេ ។ នៅចំពេលដែលមានការផ្តោលទោសយ៉ាងខ្លាំងពីអន្តរជាតិ ហើយបន្ទាប់ពីអ្នកស្រី Sitanan Satsaksit បានដាក់ពាក្យបណ្តឹងជាផ្លូវការទៅកាន់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញនៅថ្ងៃទី០៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២២ ទីបំផុតអាជ្ញាធរកម្ពុជាបានបើកការស៊ើបអង្កេតព្រហ្មទណ្ឌនៅខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២០ ។ ទោះបីជាអ្នកស្រី Sitanan បានផ្តល់សក្ខីភាព និងភស្តុតាងដល់តុលាការរាជធានីភ្នំពេញក្នុងខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២០ និងដើមឆ្នាំ ២០២១ ក៏ដោយ ក៏មិនទាន់មានចាប់ផ្តើមក្នុងការស៊ើបអង្កេតដែរ ។ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ជាបន្តបន្ទាប់សម្រាប់ព័ត៌មានលើការបាត់ខ្លួនរបស់គាត់ និងដំណើរការនៃការស៊ើបអង្កេតរបស់ក្រុមគ្រួសារលោក Wanchalearm គឺទទួលបានត្រឹមតែភាពស្ងៀមស្ងាត់ ។ នៅក្នុងប្រទេសថៃ អាជ្ញាធរថៃបានគំរាមកំហែងពីរដងរួចមកហើយទៅលើអ្នកស្រី Sitanan ជាមួយនឹងបទចោទព្រហ្មទណ្ឌ បន្ទាប់ពីអ្នកស្រីបានថ្លែងនៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍មួយចំនួនក្នុងខែកញ្ញា និងខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២១ ពាក់ព័ន្ធនឹងការបាត់ខ្លួនប្អូនរបស់អ្នកស្រី និងតម្រូវការក្នុងការអនុម័តសេចក្តីព្រាងច្បាប់របស់ប្រទេសថៃស្តីពីការការពារ និងបង្ក្រាបការធ្វើទារុណកម្ម និងការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ ។

ការបាត់ខ្លួនរបស់លោក Wanchalearm គឺជាការរំលឹកដឹកនាំស្តីពីមួយនៃការបាត់ខ្លួនឆ្លងប្រទេសក្នុងឆ្នាំ ២០០៧ របស់សកម្មជនគាំទ្រលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ និងសកម្មជនសិទ្ធិការងារជាជនជាតិវៀតណាមពីររូបពីប្រទេសកម្ពុជា ។ ឧទាហរណ៍ លោក Le Tri Tue ជាអ្នកជនជាតិវៀតណាមដែលនិយមបញ្ចេញមតិវិះគន់ បានបាត់ខ្លួននៅរាជធានីភ្នំពេញក្នុងឆ្នាំ ២០០៧ បន្ទាប់ពីបានដាក់ពាក្យសុំសិទ្ធិជ្រកកោន ហើយនៅតែបន្តបាត់ខ្លួនមកដល់បច្ចុប្បន្ន ។

ការខកខានក្នុងការស៊ើបអង្កេត ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពលើការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ គឺជាវិលាភបំពាន កាតព្វកិច្ចយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងររបស់ប្រទេសកម្ពុជា ក្រោមអនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីការការពារជនគ្រប់រូប ពីការបាត់ខ្លួន ដោយបង្ខំ (ICPPED) ដែលប្រទេសកម្ពុជាបានក្លាយជាភាគីក្នុងឆ្នាំ២០១៣ ។ ជាពិសេស ប្រទេសកម្ពុជាកំពុង តែរំលោភលើកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន ក្នុងការស៊ើបអង្កេតឱ្យបានហ្មត់ចត់ និងឥតលំអៀងដោយមិនពន្យារពេល ក្នុង ការចាត់វិធានការចាំបាច់ ដើម្បីយកអ្នកពាក់ព័ន្ធឱ្យមកទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ និងធានាដល់សិទ្ធិទទួលបាន ព័ត៌មានសម្រាប់អ្នកដែលត្រូវទទួលបានផលប្រយោជន៍ស្របច្បាប់ ។ លើសពីនេះ ការពន្យារពេលដែលមិនសម ហេតុផលក្នុងការស្វែងរកមនុស្សដែលបានបាត់ខ្លួន គឺមិនស្របតាមគោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់ការស្វែងរក មនុស្សដែលបានបាត់ខ្លួនទេ ក្នុងនោះដើម្បីសន្មតថាមនុស្សនោះនៅមានជីវិត គោរពសេចក្តីថ្លៃថ្នូររបស់មនុស្ស ចាប់ផ្តើមស្រាវជ្រាវដោយមិនពន្យារពេល ប្រើប្រាស់ព័ត៌មានតាមមធ្យោបាយសមស្រប និងការគោរពថា ការស្វែងរក គឺជាកាតព្វកិច្ចដែលបន្តរហូតដល់ជោគវាសនានៃអ្នកបាត់ខ្លួននោះត្រូវបានដឹង ។

គណៈកម្មាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ បានបើកសម័យប្រជុំលើកទី២២ របស់ខ្លួន កាលពីថ្ងៃទី២៨ ខែមីនា ហើយនឹងបង្កើត បញ្ជីបញ្ហា ដែលនឹងជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ការពិនិត្យឡើងវិញនូវ របាយការណ៍ដំបូងរបស់កម្ពុជា ផ្អែកតាមមាត្រា២៩ នៃអនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីការការពារជនគ្រប់រូបពីការបាត់ខ្លួន ដោយបង្ខំ ។ របាយការណ៍នេះ ត្រូវបានតម្រូវឱ្យធ្វើរួចរាល់ត្រឹមឆ្នាំ២០១៥ ប៉ុន្តែមិនត្រូវបានរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដាក់ជូនទេ រហូតដល់ឆ្នាំ២០២១ ។

សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួមនេះ គាំទ្រដោយ៖

- ១. អ្នកស្រី Sitanan Satsaksit និងក្រុមគ្រួសារ
- ២. សម្ព័ន្ធគណនេយ្យភាពសង្គម កម្ពុជា (ANSA)
- ៣. ក្រុមការងារដើម្បីដោះស្រាយទំនាស់ (ACT)
- ៤. Ain o Salish Kendra (ASK) ប្រទេសបង់ក្លាដេស
- ៥. Asian Forum for Human Rights and Development (FORUM-ASIA)
- ៦. Asian Resource Foundation (ARF) ប្រទេសថៃ
- ៧. Association of Women for Awareness & Motivation (AWAM) ប្រទេសប៉ាគីស្ថាន
- ៨. Banglar Manabadhikar Suraksha Mancha (MASUM) ប្រទេសឥណ្ឌា
- ៩. Bytes for All (ប្រទេសប៉ាគីស្ថាន)
- ១០. សមាគមមន្ត្រីរាជការឯករាជ្យកម្ពុជា (CICA)

- ១១. មជ្ឈមណ្ឌលសិទ្ធិមនុស្សកម្ពុជា (ម.ស.ម.ក)
- ១២. សហព័ន្ធសហជីព កម្មករចំណីអាហារ និងសេវាកម្មកម្ពុជា (CFSWF)
- ១៣. សមាគមការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងអភិវឌ្ឍន៍នៅកម្ពុជា (ADHOC)
- ១៤. វិទ្យាស្ថានប្រជាធិបតេយ្យកម្ពុជា (CID)
- ១៥. សម្ព័ន្ធខ្មែរជំរឿន និងការពារសិទ្ធិមនុស្ស លីកាដូ (LICADHO)
- ១៦. បណ្តាញយុវជនកម្ពុជា (CYN)
- ១៧. មជ្ឈមណ្ឌលសម្ព័ន្ធភាពការងារ និងសិទ្ធិមនុស្ស (CENTRAL)
- ១៨. Center for Human Rights and Development (CHRD) ប្រទេសម៉ុងហ្គោលី
- ១៩. Center for Prisoners' Rights (CPR) ប្រទេសជប៉ុន
- ២០. សម្ព័ន្ធសហគមន៍កសិករកម្ពុជា (CCFC)
- ២១. គណៈកម្មាធិការដើម្បីការបោះឆ្នោតដោយសេរី និងយុត្តិធម៌នៅកម្ពុជា (COMFREL)
- ២២. Commonwealth Human Rights Initiative (CHRI) ប្រទេសឥណ្ឌា
- ២៣. Cross Cultural Foundation (CrCF) ប្រទេសថៃ
- ២៤. Defence of Human Rights (DHR) ប្រទេសប៉ាគីស្ថាន
- ២៥. Dignity-Kadyr-kassiyet (KK) ប្រទេសកាហ្សាក់ស្ថាន
- ២៦. អង្គការសមធម៌កម្ពុជា (EC)
- ២៧. Human Rights Commission of Pakistan ប្រទេសប៉ាគីស្ថាន
- ២៨. Human Rights Lawyers Association (HRLA) ប្រទេសថៃ
- ២៩. សមាគមប្រជាធិបតេយ្យឯករាជ្យនៃសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធ (IDEA)
- ៣០. The Indonesian Human Rights Monitor – Inisiatif Masyarakat Partisipatif untuk Transisi Berkeadilan (Imparsial) ប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី
- ៣១. International Federation for Human Rights (FIDH)
- ៣២. Korean House for International Solidarity (KHIS) ប្រទេសកូរ៉េខាងត្បូង
- ៣៣. League for the Defence of Human Rights in Iran (LDDHI) ប្រទេសអ៊ីរ៉ង់
- ៣៤. Madaripur Legal Aid Association (MLAA) ប្រទេសបង់ក្លាដេស
- ៣៥. Maldivian Democracy Network (MDN) ប្រទេសម៉ាឌីវ
- ៣៦. Manushya Foundation (ប្រទេសថៃ)
- ៣៧. Odhikar (ប្រទេសបង់ក្លាដេស)
- ៣៨. People's Empowerment Foundation (PEF) ប្រទេសថៃ
- ៣៩. People's Watch (ប្រទេសឥណ្ឌា)
- ៤០. Programme Against Custodial Torture & Impunity (PACTI) ប្រទេសឥណ្ឌា

- ៤១. Progressive Voice (ប្រទេសមីយ៉ាន់ម៉ា)
- ៤២. Safety and Risk Mitigation Organization (SRMO) ប្រទេសអាហ្វហ្កានីស្ថាន
- ៤៣. អង្គការសមាគមធាងត្នោត (STT)
- ៤៤. Suara Rakyat Malaysia (SUARAM) ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី
- ៤៥. Thai Lawyers for Human Rights (TLHR) ប្រទេសថៃ
- ៤៦. គណៈកម្មាធិការនៃអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដើម្បីអនុសញ្ញា លុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការ រើសអើង លើស្ត្រី (NGO-CEDAW)
- ៤៧. Think Centre (ប្រទេសសិង្ហបុរី)
- ៤៨. អង្គការតម្លាភាពកម្ពុជា (TIC)
- ៤៩. Vietnam Committee on Human Rights (VCHR) ប្រទេសវៀតណាម
- ៥០. កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ធនធានយុវជន (YRDP)